

cam, izdajanjem poljudnih spisov širijo političko zavest v svojem zmislu med ljudstvo. Ob volitvah vodijo vso agitacijo. Belgijski zakon ne zabranja zvez političkim društvom; zato so ta društva organiški deli okrajnih federacij.

5. Društva za pouk in zabavo so mnogovrstna.

Poučni klubi združujejo bolj nadarjene delavce, da se skupno učé raznih ved: jezikov, naravoslovja, zgodovine, zemljepisja, matematike, pravnštva, pa tudi stvari, ki jih rabijo pri svojem delu ali pri socijaliških gospodarskih podjetjih: risanja, tehnike,

tega zavoda najmanj 20.000 frankov. V ta namen se že nekaj časa pobirajo prostovoljni darovi in doneski od kooperativ in socijaliških poslancev in občinskih odbornikov.

S 14. letom, po dovršeni ljudski šoli, se bo sprejel otrok v to učilnico, kjer ostane štiri leta. Po štiri ure na dan se bo vadil v ročnem delu na lesu in železu v delavnicah; učil se bo poleg tega risanja in praktičkih del v mehaniki, fiziki, kemiji. Prva tri leta se bo učil vsak letnik skupno. V četrtem letu se bodo pa ločili gojenci za posamne stroke. Za izdelke, ki imajo kako vrednost, bo dobil gojenec plačilo.

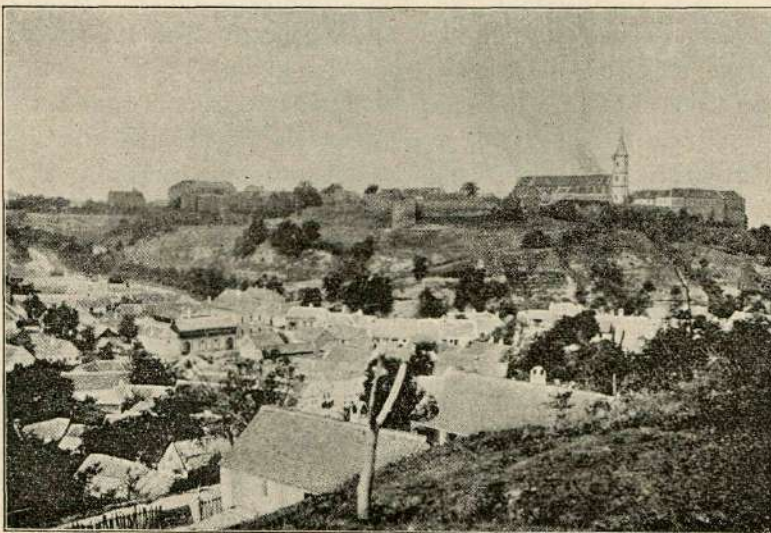
Pouku služijo tudi ljudska predavanja. O posamnih tvarinah se prireja po posamnih krajih toliko predavanj, da se dotična tvarina poljudno obdela. Imenujejo se „Extension Universitaire“ (ljudska vseučiliščna predavanja bi jim morda rekli po naše).

Umetelniška društva združujejo kiparje, slikarje, leposlovce in stavbenike v socijališkem duhu.

Otroška društva. Ko pričinja otrok hoditi v šolo, ga že priklopi nase socijališka organizacija. V zvezi z „ljudskimi domovi“ so igra-

lišča za otroke. Sodrugi pošiljajo svojo decotje, da se že v najnežnejši mladosti navadi stika s celim socijališkim organizmom in se tako popolnoma nasrče njegovega duha. Ko nekoliko doraste, vstopi v svoje otroško društvo, kjer ostane do 14. ali 15. leta.

Garde. Iz otroškega društva prestopi deček v tako zvane garde. V teh se teoretiški in praktički vadijo v socijalizmu. Iz teh gard se ustanavljajo razna telovadska društva, govorniške šole, kolesarske družbe. Vse je tako umerjeno, da se pripravljajo mladeniči za agitacijo. Kolesarji združujejo s svojimi izleti vedno tudi agitatorske namene. Ob času volitev so izredno velikega

Ilok v Slavoniji.

knjigovodstva, trgovstva. Dne 9. vinotoka 1. 1900 se otvori poseben zavod v ta namen z imenom „Institut industriel“. V njem hočejo izobraziti mlade delavce, da bodo mogli dospeti do prvih mest med delavstvom, postati delovodje, risarji, tehniški uslužbenci in v posamnih slučajih, če napravijo potrebne izpite, tudi inženirji. Zraven se vzgojé ondukaj upravni uradniki in poslovodje za delavske organizacije.

Da se osnuje ta obrtna učilnica, se je ustanovila posebna zadruga, katera šteje dvanajst članov in sicer šest profesorjev in šest zastopnikov socijaliških organizacij. Vsako leto se bo potrebovalo za vzdrževanje